

рецептивної мовленнєвої діяльності. Навчальна робота із засвоєння нової лексики розподіляється на два етапи: 1) введення лексичних одиниць; 2) закріплення та активізація лексичного матеріалу. Закріплення нового лексичного матеріалу відбувається в системі лексичних вправ, метою яких є формування вмінь та навичок використання лексичного матеріалу для побудови висловлювань. Лексичні вправи повинні бути спрямовані на усвідомлення лексичних одиниць, сприяти логічному мисленню, формувати мовленнєві уміння та навички, відповідати характеру навчального матеріалу.

Навчання лексики відіграє важливу роль у процесі навчання української мови як іноземної. Лексична правильність мовлення визначається сталістю лексичних вмінь та навичок. Лексичні навички слід розглядати як найважливіший і невід'ємний компонент змісту навчання іноземної мови, а їх формування саме і є метою навчання лексичного матеріалу.

Література

1. Туркевич О. Вивчення лексики української мови на текстовій основі у процесі вивчення української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2007. Випуск 2. С. 201.

2. Ушакова Н., Тростинська О.М. Вивчення української мови студентами-іноземцями: концептуальні засади. *Теорія і практика української мови як іноземної*. 2014. Вип. 9. С. 12–21.

Ганна Бондаренко
ORCID: 0000-0002-4524-4565

ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ІНФОРМАЦІЙНІ ВИКЛИКИ

EDUCATIONAL SPACE: INFORMATION CALLS

Відавня усталені межі узвичаєних буттєвих реалій внаслідок інтенсивного широкоформатного впровадження новітніх цифрових технологій в усї без винятку сфери людської життєдіяльності протягом останніх років ХХІ століття кардинально поступилися перед наступом різного роду гаджетів. Таким чином однорідність традиційного життєвого простору принципово змінилася. Потужне вторгнення цифрової реальності привело до формування його цілком відмінного образу – гібридного світу.

Проблема розмитості граней співіснування світу реального і світу віртуального у її проєкції на людський фактор спричинилася до виникнення ряду небезпек глобального характеру, які особливим чином стосуються підростаючого покоління – «покоління гаджетів» (як його стало прийнятним називати віднедавна у науковій літературі).

Привабливість віртуальної реальності для молоді людини проявляється у яскравому динамічному зображенні, різноманітним спектром захоплюючих ігор, різних відеоматеріалів, самопрезентації та спілкуванні у соціальних мережах тощо. У цьому розрізі виникла проблема залежності від комп'ютерних ігор (на початку 90-х рр. ХХ ст.) та від Інтернету, яка приводить до зміщення акцентів зі сфери реальної до віртуальної. Найбільша проблема – формування у такої молоді людини неправильного сприйняття реального світу, внаслідок чого втрачається серед іншого й мотивація до навчальної діяльності.

У сучасному світі сумарний обсяг активно діючої на людину інформації постійно збільшується, що зовсім не означає відповідно зростаючу її здатність сприймати такі потужні інформаційні потоки. Наслідок інформаційного перевантаження – когнітивна втома, яка проявляється як свідоме або несвідоме ігнорування людиною нових потоків інформації. За таких умов увага закономерно зосереджується на повідомленнях невеликого формату з виразним відеорядом. Відповідно, у процесі навчання молоді більше приваблюють простіші і в легшій формі викладені тексти, а якщо необхідно опрацювати складні, то перевага віддається їх скороченим варіантам.

Відсутність мотивації читати великі лінійні тексти, невміння працювати з ними, протягом певного часу утримувати увагу до запропонованого для осмислення матеріалу, відслідкувати причинно-наслідкові зв'язки, невміння вербально оформити та висловити власну думку, зробити висновки (лексичний мінімалізм) – це проблеми, виникнення яких обумовлене й розвитком у молодого покоління так званого кліпового мислення. Факт розвитку кліпової свідомості у представників молодого покоління залишається в активі і в перспективі має умови для інтенсифікації, оскільки їх вихід у віртуальний простір та час пробування у ньому не відзначається тенденцією до згортання.

На фоні домінування у сучасного молодого покоління кліпового мислення, яке витіснило понятійний спосіб мислення, окреслився ряд проблем, що безпосередньо проєктуються в освітню сферу. Зокрема, низький рівень концентрації на новій інформації, нездатність її аналізувати, знаходити причинно-наслідкові зв'язки. При кліповому мисленні спостерігається домінування короткочасної пам'яті. Процес запам'ятовування здійснюється на основі аналізу та встановлення логічних зв'язків, після цього відбувається запам'ятовування на тривалій час. За необхідних умов такий матеріал швидко згадується. Розвивається вміння оперувати думками лише малої довжини. Відповідно, виникає абсолютне нерозуміння запропонованого до осмислення матеріалу, коли рівень його складності зростає. Відсутність цікавості або втрата її до навчальної дисципліни з причини нерозуміння матеріалу. Швидка втомлюваність під час навчання. Низький рівень самоорганізації, обумовлений низьким рівнем зацікавлення матеріалом, який вивчається.

У контексті проблеми зміни типу мислення, що відбувається під впливом інформаційних потоків, загострюється необхідність вектор уваги в освітньому процесі сконцентрувати на тому, як навчити молоду особу думати. Вміння

думати значно важливіше за вміння запам'ятати визначену кількість даних, оскільки забезпечує молодій людині формування у неї здатності правильно поставити питання, знати, яким чином і який матеріал необхідно осмислити, аби зрозуміти можливості та визначити перестороги.

У сучасних умовах мінливого гібридного світу, коли розвиваються світоглядні орієнтири, втрачаються смисли, провисають ціннісні морально-етичні координати, філософсько-світоглядна культура покликана забезпечити розвиток цілісної особистості, формування її повноцінного світогляду.

Модель життя для молодого покоління. Яка вона і хто її створює в епоху споживацького цинізму, тотальної пропозиції меркантильних пріоритетів, множення фейкових об'єктів і суб'єктів, морального і духовного регресу?

«Переграли цифровий світ, у який ми зараз потрапили, неможливо. Ніхто не може бути кращим за суперкомп'ютери... Якщо ми станемо на одну дорогу із надпрограмами, то програємо, але існує інша дорога – мистецтво» [1].

«Необхідність мистецтва очевидна. Воно дає можливість людині «пройти» неходженою дорогою, пережити непережите у реальному світі, дає досвід того, чого ще не трапилося. Тобто мистецтво – це друге життя» [2].

Література

1. Татьяна Черниговская – о том, почему только искусство может спасти человечество от новых технологий. URL: m.sobaka.ru/city/science.
2. Лотман Ю. О природе искусства // Ю. М. Лотман и тартуско-московская семиотическая школа». М.: Изд. «Гнозис», 1994. с. 433.

Тетяна Бабич
ORSID: 0000-0002-0174-623X

МОВНА НОРМА В УКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

LANGUAGE NORM IN UKRAINIAN SCIENTIFIC TERMINOLOGY

У мовознавстві заведено розглядати мовну нормативність термінів як один із найважливіших критеріїв їх ідентифікації. Вітчизняні дослідники Т. Кияк, С. Нікітіна, Л. Пшенична та ін. нормативний аспект термінології розглядають як мовно правильне утворення, вживання та написання терміна. І саме мовна норма забезпечує повноцінність функціонування як окремого терміна, так і всієї терміносистеми (сукупності термінів певної галузі) загалом.

Термінологія будь-якої сфери знань формується на ґрунті національної літературної мови – нормативної та впорядкованої. Тому мовна норма в термінології має значно більше спільних рис із загальнолітературною мовою, ніж зі специфічними ознаками для певного конкретного випадку. Адже літературну мову